

1. PRINCIP

1. Královská 18,20-40

„Příběh Elijáše a Baalových proroků“

Divák, na kterém záleží

VY I VÁŠ SPORT PATŘÍTE BOHU

*Bůh odhaluje naše modly, získává
si oddanost, již jsme dříve věnovali
„náhražkám“, a mění tak sport
v nástroj uctívání.*

„Spousta lidí si myslí, že uctívání Boha patří jenom do kostela. Boha ale můžete uctívat, ať jste kdekoli a ať děláte cokoli. Pro mne je jedním z míst, kde ho uctívám nejraději, fotbalové hřiště. Než začne hrát hymna, modlím se, aby můj výkon přinesl Bohu slávu. Pak se pro mne hřiště stane kostelem [svatyní] a hrát, jak nejlépe dovedu, se stane druhem chvály.“

(Cat Reddicková,
Americký národní ženský
fotbalový tým, UNC
fotbalu žen)

Sto tisíc fanoušků křičí a mává, celostátní televizní sportovní zpravodajství natáčí, maminka se ošívá, táta je ve stresu, přátelé povzbuzují, fotoaparáty hledají co nejlepší záběr, váš soupeř se naporuje a to vše nabuzuje vaše emoce a otrásá vaši duši, protože to vypadá jako „něco víc než hra“. Až příliš dobře víte, že tato zkušenost může ovlivnit vaši pozornost, výkon i výsledek hry jako takové. Koho by netěšila pozornost a potlesk, když dorazíte do cíle nebo dáte vítězný gól či koš? Jak se mají soutěžící, zcela pohlcení tímto vzrušujícím dramatem, zorientovat v tom množství diváků, kteří je za jejich výkon budou oslavovat či odsuzovat?

Lidé jsou ve své podstatě duchovní bytosti, které touží něco či někoho uctívat. Občas se ale spokojíme s něčím menším než s nejvyšším předmětem uctívání. Jak řekl C. S. Lewis v eseji „Tíže slávy“: „Až příliš snadno se uspokojíme.“¹ Jste-li křesťany, máte výsadu znát a uctívat Boha samotného. Je naším Divákem v tom smyslu, že v konečném důsledku žijeme, sportujeme a pracujeme v jeho přítomnosti či (doslova) před jeho tváří. Není to však žádný freneticky skandující fanoušek, který chce vidět, kdo vyhraje. Bůh je náš milující Otec, je vždy přítomný a důvěrně se zajímá o vše, čím se jako jeho děti v životě zabýváme – i o naši hru v den utkání.

Zkusme teď z našich diváky nabitých sportovišť odstranit strop. Objevíme úžasného Diváka, který je v nás, kolem nás a s námi, když nás svaly na stehnech pálí a v ústech nám vyprahlo žízní. Bůh si přeje, aby mezi ním a vámi bylo hluboké spojení, aby váš sport byl posvátným prostředkem k uctívání jeho samotného, a to za všech okolností.

Divák, na kterém záleží

KONTEXT DNEŠNÍ DOBY

1. Vyličte nezapomenutelný zážitek z vaší sportovní zkušenosti (co bylo vidět, co bylo slyšet, kde se to konalo, při jaké příležitosti a kdo byl u toho). Kolik vám tehdy bylo? Proč byl pro vás ten zážitek tak významný? Nacházíte styčné body mezi citátem Arthura Asheho a vašimi názory a pocity? Proč ano, nebo proč ne?
2. Podívejte se na následující rámeček se seznamem citátů. Dokážete se s některým z nich ztotožnit? Mají tyto citáty něco společného s vaším nezapomenutelným zážitkem z otázky č. 1?

„Dokud nejsi jednička, jsi nula“ ... „Žádné vavříny nejsou bez dřiny“ ...
„Dosáhnout stříbra znamená přijít o zlato“ (reklama firmy NIKE) ... „Nebýt sportu, víkendy by se ničím nelišily od zbytku týdne“ (ESPN) ... „Nejsi druhý – jsi první z poražených“ ... „Když vyhraješ, je to jen hra. Když prohraješ, je to peklo“ ... „Prohrát je horší než zemřít, protože s prohrou musí člověk žít.“

*„Sport je úžasný;
dokáže po celý
život přinášet
útěchu a radost.
Sport vás může
hodně naučit
o vás samotných,
o vašich emocích
a charakteru,
o tom, jak rázně
jednat ve chvílích
krize a jak se
na pokraji
porážky vzchopit
k protiútku.
V tomto ohledu
není snadné
nahradit
poučení, které
nám dává sport,
něčím jiným;
brzy zjistíte, kde
jsou vaše meze,
ale stejně tak
můžete rozvíjet
svou sebedůvěru
a pozitivní pohled
na sebe sama.
Rozhodně si
nemyslete, že co
se týče sportu, jste
nad věcí.“*

*(Arthur Ashe:
Days of Grace)*

*Bez sportu by
nebyl důvod
v neděli vstávat.
(billboard ESPN)*

3. Co uvedené citáty vypovídají o postojích současné společnosti ke sportu? V jaké podobě jste se s těmito postoji setkali?

Sport - jako ostatně vše, čím se lidé zabývají - měl původně být výrazem Bohem darovaných schopností, nadání i touhy snažit se zde na zemi pro jeho čest a slávu vyniknout a mít z toho radost. Když nás však začne naprosto pohlcovat nebo se stane základem pro posuzování naší vlastní hodnoty, smyslu života a významu, přestává být formou uctívání Boha (**Diváka, na kterém záleží**) a stává se z něj předmět uctívání, modla.

K zamyšlení: Je možné zajít v posedlosti vítězstvím a sportem tak daleko, že sport dostane přednost před Bohem? Všimli jste si, jak se to projevuje ve sportu, případně ve vašem životě nebo v životě někoho jiného?

„Sport je krok zpátky ze zákona džungle, kde přežívají silní a ubližují slabším, jak se jim zamane, avšak někteří se ho snaží zase do džungle vrátit. A to je opravdu neštěstí pro celý systém hodnot v naší zemi.“

(Kareem Abdul-Jabbar v rozhovoru pro *60 Minutes*)

„Věřím v církev baseballu. Vyzkoušela jsem všechna velká náboženství a většinu těch menších. Klaněla jsem se Buddhovi, Alláhovi, Bráhmovi, Višnuovi, Šivovi, stromům, houbám a Isadoře Duncanové. Leccos vím. Například vím, že v katolickém růženci je sto osm korálků a na baseballovém míči sto osm stehů. Když jsem se to dozvěděla, dala jsem Ježíši šanci. Jenže to mezi námi prostě nefungovalo. Pán na mně nakládal příliš mnoho viny. Já dávám před teologií přednost metafyzice. Víte, v baseballu žádná vina není. A nikdy není nudný. . . . Sezóna je dlouhá a člověk musí věřit. Vyzkoušela jsem je všechny, vážně, a jediná církev, která doopravdy sytí duši, den za dnem, je církev baseballu.“

(Annie Savoyová z filmu *Bull Durham*)

HISTORICKÝ KONTEXT:

Celý příběh Bible je v mnoha směrech příběhem o tomto každodenním boji mezi pravým uctíváním (spoléháním na Boha) a uctíváním falešným (závislostí na něčem nebo někom jiném než na Bohu, na náhražce Boha). Izrael, Boží lid, se v určitém období svých dějin spoléhal na náhražku Boha (na Baala) a oddával se modloslužbě. Místo aby Izraelci důvěřovali Bohu své zaslíbené země, odsunuli ho stranou a Bůh se tak pro ně stal *jedním z mnoha* pohanských bohů kultury, v níž žili. Protože šlo o tak hlubokou duchovní krizi, poslal k nim Bůh proroka Elijáše. Bůh tolik miloval svůj lid a měl o něj takový zájem, že na něj Eliášovým prostřednictvím seslal zkoušku v podobě sucha, které vyvolalo hladomor. Ekonomické a sociální problémy, které s sebou tato forma výchovného trestu nesla, vedly lid ještě naléhavěji k hledání odpovědí, které by uspokojily jeho nejhlubší potřeby a nejzávažnější zájmy.

Definice pojmů

Baal - modla. Bůh bouře a plodnosti, kterého uctívali Kenaanci (národ a kultura v sousedství Izraele). Baal byl považován za mocného pána a vládce bouře. Podléhal mu déšť, který zúrodníval půdu a přinášel tak těmto zemědělcům hojnou úrodu, jež byla zdrojem jejich obživy.

K dalšímu studiu:

*Proč Boží lid
potkaly tyto
těžkosti? (Viz
1. Královská 9,9.)*

Židovští vyznavači Boha směřovali svou víru v Boha (Hospodina) s prvky náboženství Kenaanců, čímž vznikla víra ve více „diváků“ (v Boha a v Baala, případně cokoli jiného). Místo aby si uvědomovali, že tím, kdo je udržuje při životě a naplňuje všechny jejich potřeby, je v konečném důsledku Bůh, přisoudili jméno samotné přírodě.

K dalšímu studiu:

Vyhledejte si oddíl 1. Královská 16,29-34, který podrobněji charakterizuje Achaba a Jezábel (jeho manželku). Co se dozvídáme o tomto králi a o náboženství, které provozoval?

Rozdělení království - úvod 1. Královské zachycuje konec Davidovy vlády a začátek Šalomounova panování. Králové měli za úkol poslouchat Boha a vést jeho lid. Za Davida a Šalomouna byl lid jednotný. Když se však Šalomounovo srdce odvrátilo od Boha, zavládly zmatky a tragédie. Posléze došlo ke vzpouře mezi vůdci, po níž zůstalo království rozděleno na dvě části: severní království (Izrael) a jižní království (Judsko).

Elijáš - stojí na začátku dlouhé řady proroků, kteří vystupovali Božím jménem (v roli žalobců). Elijáš vpadne na scénu v 1. Královské 17,1-2 se závažným obviněním, že Boží lid porušil vztah lásky (smlouvu) s Bohem a přivolal tak na sebe Boží soud.

BIBLICKÝ KONTEXT:

Přečtěte oddíl 1. Královská 18,20-40

4. Kterí soupeři (hlavní postavy) se střetli v tomto utkání?

K dalšímu studiu:

*Křížové odkazy:
Žalm 115,1-8;
Abakuk 2,18-19;
Jeremjáš 10,1-5;
Izajáš 44,9-20.
Udělejte si stručný seznam myšlenek o povaze modloslužby.*

5. Pozorně si pročtete popis dramatického střetnutí ve verších 5-29. Uvedte nejméně pět věcí, které se dozvídáte o Baalovi (modle) a jeho vyznavačích (prorocích).

6. Proč se tito lidé k této modle tak upínají? (Viz Historický kontext.)

„Sport má své,bohy’: sportovní hvězdy a superhvězdy, které - třebaže nemají sebemenší moc změnit svou vlastní situaci - působí obrovským vlivem a osobním kouzlem na masy fanoušků ... Sport má své svatyně a oltáře: národní dvorany slávy a tisíce místností a vitrín s trofejemi ... Sport má také po celé zemi své,chrámy’, kde se shromažďují milióny, aby viděly objekty své víry.“²
(Harry Edwards, sportovní sociolog)

7. Izraelci se obraceli k modlám, aby jim zajistily živobytí za těžkých okolností (nebyl déšť, a tudíž ani jídlo). Hledali pomoc mimo Boha tím, že si vytvořili boha, kterého mohli ovládat nebo jímž mohli manipulovat pro své vlastní záměry a osobní uspokojení. Jsou ve vašem životě lidé, činnosti, vztahy, touhy či potěšení, od kterých očekáváte naplnění svých nejhlubších potřeb? Kde hledáte pomoc a uspokojení, když ne u Boha?

K dalšímu studiu:

Křížové odkazy: Římanům 1,18-32; Galatským 5,16-24; Koloským 3,5-11. Týká se tento zápas se sklonem nechat se zaujmout modlami výlučně starozákonního Božího lidu? Vyhledejte si některé z novozákonních odkazů. Který verš či oddíl na téma modloslužby vám z hlediska praktického uplatnění připadá zvlášť užitečný pro vás osobně?

„Cokoli, na čem
vaše srdce lpí
a v co vkládá svou
důvěru, je vlastně
vaším Bohem.“
(Martin Luther)

8. Jak byste na základě uvedeného příběhu a vlastní zkušenosti definovali modlu?

Definice modly:³

- 1) Něco z tohoto světa, nafouknuté do takové velikosti, že to v našem životě může sloužit jako náhražka Boha.
- 2) Když odsuneme Boha stranou a postavíme si do středu života něco jiného s cílem získat lásku, spokojenost, smysl a význam.
- 3) Modlou může být hmotný předmět, lidský výtvar, vlastnictví, člověk, činnost, role, organizace, sen, představa či myšlenka, potěšení, hrdina či cokoli, na co spoléháme jako na zdroj uspokojení nezávisle na Bohu.

Shrnutí:

„Jsou pouze dvě základní kategorie: Stvořitel [Bůh] a stvoření. Nebudeme-li uctívat Boha, zaměříme se na něco ze stvoření a to povýšíme do postavení božstva. Budeme uctívat falešného boha. Náboženská povaha, jež je nám vlastní, nám nikdy nedovolí, abychom neuctívali nic. Buď se zavážeme nejvyšší věrností Hospodinu, jedinému pravému Bohu, nebo se oddáme nějaké stvořené věci a uděláme si z ní modlu. Musíme si zvolit jedno, nebo druhé, protože zcela bez bohů se v životě neobejdeme a dva bohy mít nemůžeme - přinejmenším ne příliš dlouho.“⁴

Dnes možná nevzýváme a neuctíváme Baala, ale často dokážeme nesprávně použít, zneužít či zkazit dobré věci nebo činnosti, jako je sport, ve snaze najít v nich smysl a cíl života či vlastní hodnotu.

K dalšímu studiu:

*Přečtěte si
5. Mojžíšovu
5,6-10; 6,4-9
a 29,16-28. Neměli
by tito lidé mít
dost rozumu na to,
aby si nevyráběli
modlu? Proč si to
myslí? Proč byly
jejich činy špatné
v samotné své
podstatě?*

9. Vyberte si ze seznamu na následující stránce jednu či dvě kategorie modloslužby a vysvětlete, jak může k něčemu takovému dojít v životě sportovce či trenéra.

V jakém smyslu fungují tyto modly jako náhražky za Boha?

Která z nich se nejvíce blíží tomu, co v poslední době prožíváte?
(Můžete uvést více možností.)

Napadají vás nějaké způsoby, jak si možná ve své mysli, srdci a představivosti vytváříte modly?

Odhalování model ve sportu a v životě⁵

Modloslužebné myšlenky v našem srdci: Základní motivace, které „určují“ a „pohánějí“ naši modloslužbu (Proč děláme to, co děláme)

„Když ve sportovních soutěžích zavládne násilí, když se objeví nespravedlnost, podvody, ziskuchtivost, ekonomický a politický nátlak či diskriminace, klesá sport na úroveň pouhého nástroje moci a peněz.“
(Papež Jan Pavel II.)⁶

Modloslužba moci: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když jsem schopen ovládat, řídit, ovlivňovat či kontrolovat rozhodčí, soupeře, skóre, své hráče, spoluhráče, vlastní tělo, hru nebo _____.

Modloslužba uznání: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když mě milují, chválí, uznávají či oceňují trenér, fanoušci, média, rodiče, sportovní manažer, přátelé, spolužáci a spoluhráči nebo _____.

Modloslužba image: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když určitým způsobem vypadám, mám určitý image nebo _____.

Modloslužba vítězství: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když dosahuji vysokých osobních cílů, jako je vítězství, startovní pozice, první místo, postavení reprezentačního trenéra nebo _____.

Modloslužba úspěchů: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když jsem uznáván a oceňován díky svým výsledkům (vítězstvím, rekordům, trofejím, odměnám apod.)

Modloslužba kultury: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když je můj národ (země, tým, univerzita, kraj či kultura) na vrcholu nebo aspoň na vzestupu.

Modloslužba rodiny / trenéra: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když je se mnou spokojený můj trenér, spoluhráči, fanoušci, děti nebo manželský protějšek.

Modloslužba vztahů: Život má smysl / Jsem k něčemu dobrý, jen když je do mě zamilovaný ten, o koho stojím.

Elijáš lid vyzýval, aby přestal poskakovat na obě strany (1. Královská 18,21) a dělit svou věrnost mezi dva pány. Volal ho, aby se rozhodl, komu bude sloužit. Jste ochotni učinit totéž rozhodnutí (pokud jde o to, co vás *v konečném důsledku* určuje jako osobu) a zvolit si mezi Bohem a sportem, Bohem a _____ (doplňte)?

Učinit tuto volbu znamená udělat si jasno v tom, kdo je našim nejdůležitějším divákem, a přestat si plést sport s Bohem. Nejde o to, abychom sport ze svého života doslova odstranili, ale abychom rozpoznali, kdy se sport stává modlou - ve kterých ohledech je hříšným způsobem poškozován, deformován, zneužíván či přeceňován ať už námi samotnými, nebo společností, v níž žijeme. Teprve když se sport naučíte patřičně ocenit jako příležitost, kterou vám poskytuje Bůh, budete se moci **rozhodnout**, že své srdce, mysl, duši, tělo i chování zaměříte na oslavování Boha ve sportu a jeho prostřednictvím.

„... basketbal pro mě byla v životě vším... Problém byl v tom, že basketbal je prostě jenom hra, ale já se k ní stavěl, jako by to byl bůh.“

(Luke Ridnour, hráč NBA)

Odstraňování modly:

Přečtěte si oddíly 1. Královská 18,33-35 a 36-39.

10. Na koho se Elijáš soustředí při modlitbě ve verších 36-37? Proč je to ve světle celého příběhu a konečného výsledku tak důležité?

11. Co znamenají v 37. verši slova Elijásovy prosby: „Obrať jejich srdce zpět k sobě“?

K dalšímu zamyšlení:

Jaký to mělo smysl, zmáčet celou oběť vodou (v. 33-35)?

K dalšímu zamyšlení:

Bůh stojí a vždy stál o oddanost svých stoupenců. Podívejte se na několik veršů, které hovoří o zásadním rozhodnutí oddaně následovat Boha: 5. Mojžíšova 30,15-20; Jozue 24,4-24; Matouš 6,24.

K dalšímu studiu:

1. Mojžíšova
35,5-7; 9-15;
21-26. Jaký
historický význam
má výraz „synové
Jákoba“, jméno
„Izrael“ a číslovka
„dvanáct“
v 1. Královské
18,31-32? Proč
se asi vypravěč
v rámci popisu
Elijášových
příprav a stavby
oltáře o těchto
podrobnostech
zmiňuje?

12. Cesta ke změně: *Skutky 3,19; 14,14-18; 17,30-31; 2. Korintským 10,3-5; 1. Tesalonickým 1,9; 1. list Janův 1,9*. Vyhledejte si v Novém zákoně tyto verše, které vám pomohou pochopit, jak tato důležitá myšlenka souvisí s odstraňováním model. Co se z nich dovídáme ohledně toho, jak se musíme změnit, aby pro nás existoval jen jediný divák (**Divák, na kterém záleží**)?

13. Jak lidé reagovali na tento úžasný projev Boží moci v 39. verši? (Poznámka: Všimněte si slov i činů.)

Jak souvisí jejich reakce s pravidly utkání, která vyhlásil Eliáš ve 24. verši?

K dalšímu studiu:

Vyhledejte si
v biblickém
slovníku
informace, které
vám pomohou
lépe pochopit
význam toho, že
Bůh seslal oheň
na důkaz, že je
Bohem a Pánem.

Shrnutí:

Dnes bychom asi neměli očekávat, že Bůh odpoví sesláním ohně. Odpověděl však ještě mocnějším a dramatictější způsobem, když obětoval svého Syna, Ježíše Krista, a zaplatil tak za naše hříchy modloslužby. V osobě a životě Ježíše Krista se Bůh dal viditelným způsobem poznat, aby nás obrátil zpět k sobě a aby tím, že nám hříchy odpustí, obnovil náš vztah se sebou samým i s ostatními. V listu Římanům 11,36 Pavel Boha představuje jako zdroj našeho života, toho, kdo nás při životě udržuje, i náš životní cíl - jako **Diváka, na kterém záleží**. Ve verších 12,1-2 nás pak vybízí, abychom ve světle toho, kým Bůh je, a pro jeho veliké milosrdenství od základu změnili svůj přístup k uctívání Boha - abychom ho uctívali celým svým já (vším, čím jsme a co děláme) i celým svým životem (každou jeho oblastí, každou aktivitou a každým svým pozemským vztahem).

14. Znovu si přečtete shrnutí na předcházející stránce. Jak uctíváte Boha vy? Popište, jak to vypadá.

Můžeme si podle Římanům 12,1-2 při uctívání Boha vystačit s tím, že v neděli chodíme na bohoslužby nebo že ho chválíme zpěvem? Proč si to myslíte?

*Hlavním a nejvyšším cílem člověka je oslavit Boha a věčně se radovat v jeho přítomnosti.
(Rozšířený westminsterský katechismus, 1648)*

„Bohové, které uctíváme, nám vepíší své jméno do tváře, tím si budete jisti. A něco člověk uctívat bude, o tom také nepochybuje. Může si myslet, že svou daň odvádí vskrytu v temném zákoutí svého srdce - ale ono to vyjde najevo. Co ovládá jeho vůli, to bude určovat i jeho život a charakter. Proto se vyplatí dávat si pozor, co uctíváme; *tím, co uctíváme, se totiž také stáváme.*

(Ralph Waldo Emerson, americký spisovatel, básník a filozof)

SPORTOVNÍ KONTEXT:

15. V historii sport často úzce souvisel s náboženstvím a s uctíváním bohů. Například starověké olympijské hry se pořádaly na počest Diovu. Buď uctíváme Boha, nebo sloužíme falešnému bohu, modle.

Co to znamená a jak to vypadá, když se sport stane příležitostí k uctívání Boha? (Podívejte se na tabulku na str. 31.)

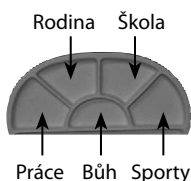
Jakým způsobem se uctívání Boha projevuje ve vašem životě a charakteru, pokud jde o sport?

Vyprávějte ostatním, jak jste něco takového sami prožili. Uveďte jednu oblast z tabulky, ve které byste si letos přáli růst.

K dalšímu zamyšlení:

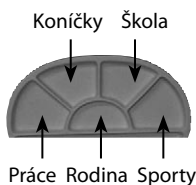
Dva přístupy ke sportu a životu (dva jídelní podnosy):⁷

1. Sportovec či trenér, který je shodou okolností křesťan:

2. Křesťan, který je shodou okolností sportovec či trenér:

(Bůh = celý podnos)

1. Popište rozdíly mezi těmito dvěma přístupy z hlediska Boha a jiných oblastí zájmu.

2. Stává se vám, že některou z těchto oblastí nahrazujete Boha? Kterou?

3. Proč?

Skládáme to dohromady: Stačí takový být

Když ve sportu soutěžíte tak, abyste Boha uctívali, vyjadřujete mu tím uznání a vděčnost celou svou bytostí (**Děkovná odezva**). Sport se v takovém případě stává zrcadlem, v němž se odráží Boží добрota, pravda, láska atd. Při tréninku i při soutěži pak Bohu děkujete a chválíte ho svou duševní aktivitou, tělesným výkonem, mravním rozhodováním i jednáním ve vztazích, a to řadou způsobů, které vyplývají z 1. principu (viz tabulka na str. 31).

Dovolte, aby se vaše úsilí, soustředění, úcta ke hře a k soupeři i respekt vůči trenérovi a rozhodčím staly při tréninku i při soutěži poděkováním Bohu, které bude (beze slov) „křičet“ ze všech pórů vaší bytosti.

Jakým způsobem děkujete Bohu při tréninku a soutěži teď? Poznají ostatní z toho, jak Boha uctíváte sportem, že tím, pro koho soutěžíte, je **Divák, na kterém záleží?**

„Toužil jsem tento [Boží] dar [schopnost hrát americký fotbal] přijmout a použít, abych mu vzdával čest svou přípravou, nasazením i soustředěním. Uctívat ho sportovním výkonem je pro mne způsob, jak mu říct „děkuji“ za konkrétní požehnání.“

Anthony Munoz, hráč amerického fotbalu, síň slávy NFL 1998

SPORTOVNÍ KONTEXT

Sport: modly	Sport: Divák, na kterém záleží (příležitost k uctívání)
Boha využívám jako „králíci packu pro štěstí“ či talisman, který má zajistit osobní zisk, vítězství nebo moc.	Bůh si mě vybral, abych byl svým úsilím, postojem, nasazením a sportovním chováním názornou ukázkou jeho dokonalého charakteru.
Soutěžím, abych si dokázal a ospravedlnil svou hodnotu a cenu.	Bůh stanovil mou hodnotu a cenu ještě před soutěží.
Neúčta k pravidlům (mnohdy na ně nedbám nebo je porušuji); držím se jich, jen když je to pro mě výhodné nebo když hrozí, že budu přistižen.	Soutěžím vždy podle pravidel, protože vyjadřují, co je fér, spravedlivé a správné (Boží charakter), protože to prospívá hře.
Vyhrát je všechno a je to to jediné.	Vítězství v soutěži představuje reálnou výzvu spojenou s radostí z úsilí o dosažení tohoto cíle.
Potěší mě, když soupeř podává slabý výkon nebo když se zraní, protože mi jde jen o vlastní prospěch (vítězství).	Přeji svému družstvu i soupeřům, aby se jim dařilo co nejlépe, a věřím, že bude, protože se všichni společně snažíme být vynikající.
Nerealistická očekávání a neschopnost uznat své vlastní fyzické meze.	Přijmout své Bohem dané schopnosti i fyzické možnosti.
Dávám ze sebe 100 %, jen když se dívají lidé, kteří jsou pro mě důležití (trenér, hledač talentů, rodina nebo přátelé).	Dávám ze sebe 100 % na veřejnosti i v soukromí, protože mým divákem je Bůh.
Udělám všechno, jen abych vyhrál (podvádění, doping, zbytečné protesty apod.) = Účel svěť prostředky.	Nejvíc záleží na tom, jak hraju.
Soupeř je pro mě nepřítel a soutěž je boj.	Soupeř je soutěžící jako já a zaslouží si úctu.
Vítězství oslavuji tím, že se vytahuju, posmívám se soupeřům a pořádám mejdany, protože je to všechno jenom o mně.	Vítězství oslavuji s vděčností, úctou a radostí, protože je to o něčem víc než jen o mně.
Závidím druhým jejich úspěchy, protože to znamená, že mě svými výkony zastiňují.	Jsem za úspěchy druhých vděčný, protože mou vlastní hru pozvedají na vyšší úroveň a nutí mě být lepším.
Sport vnímám jako svoje právo a něco, co musím mít, abych v životě něčeho dosáhl.	Sport vnímám jako výsadu a dar.
Nejsem ochoten nechat se poučit a nemám úctu k trenérovi či jiným autoritám.	Jsem ochoten nechat se poučit a mám úctu k trenérovi či jiným autoritám.
Sport je pro mě vysvobozením (či únikem) z nešťastných okolností mého dřívějšího života nebo situace v rodině.	Vysvobozuje a zachraňuje mě Bůh.

POHLED NA BOHA:

Uctívát znamená přiznávat hodnotu a cenu tomu, co je v životě člověka nejdůležitější. Slova, která pro uctívání používá Bible, jsou v původních jazycích příbuzná se slovy jako „líbat“, „klečēt“, „klanēt se“ a „sloužit“. Ať uctíváme cokoli, projeví se to v našich slovech, myšlenkách, citech, rozhodnutích, činech a v našem zájmu o druhé. Proto je uctívání součástí všeho, co děláme - čtyřadvacet hodin denně, sedm dní v týdnu. Celý náš život je skutkem uctívání - přiznávání cti a hodnoty.

Oslavovat: vyzdvihovat Boží čest a důstojnost; hlásat Boží dobrou pověst a vznešenost jeho charakteru vším, co děláme.

16. Poznamenejte si několik konkrétních Božích vlastností (kým je Bůh, pokud jde o jméno a povahu), způsobů, jak se o vás osobně Bůh postaral, a vyslyšených modliteb, za něž jste ve svém vztahu s Bohem vděční. Nezapomeňte Bohu poděkovat!

17. Křesťanský spisovatel C. S. Lewis napsal: „Když žalmisté každému říkají, že má chválit Boha, dělají to, co všichni lidé, když mluví o tom, k čemu mají citový vztah.“⁸ Když je pro vás něco důležité, dáváte o tom ostatním vědět tím, že o tom mluvíte. Vyhledejte si například některý z následujících biblických oddílů: Žalm 48,2-4; 135,1-7; 136; 150. Složte krátký žalm, kterým Bohu řeknete, jak jste za něho vděční.